

De twaalf Filatelistische elementen deel II

Door: Jan Sangers

Na publicatie van mijn artikel over de twaalf filatelistisch elementen heb ik commentaar mogen krijgen van Ton van der Wurff. Hij merkte op dat de 12 elementen die ik genoemd heb als deel van de filatelistische elementen niet juist is. Deze maken deel uit van de filatelistische aspecten. De lijst zoals ik de vorige maal gepubliceerd heb had moeten zijn: **postzegels, postzegelboekjes, automaatstroken, frankeermachinstempels, frankeertarieven, portvrijdom, poststukken, postwaardestukken, vernietigingsstempels, verzendadviezen, postale berichten en velranden.**

Onder deze filatelistische elementen vallen dan weer de 12 aspecten hiervan. Hieronder nog eenmaal de lijst van de aspecten.

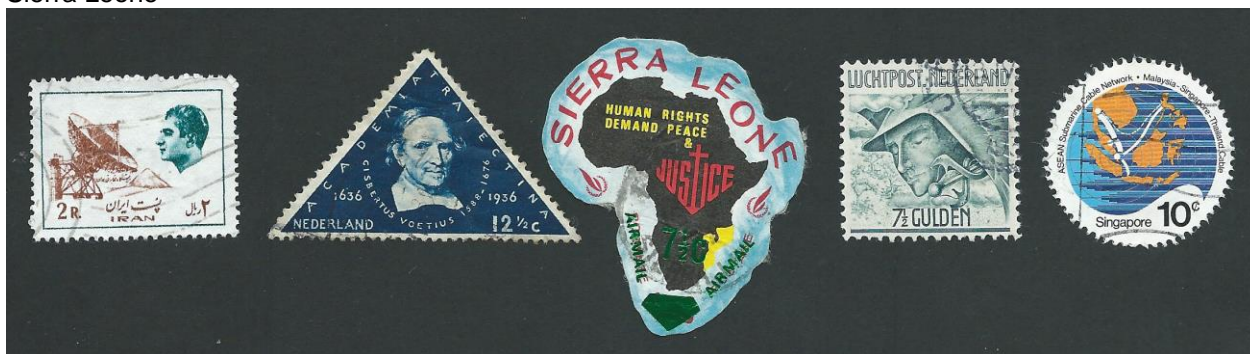
PRIC, Stempels, Tarieven, De postzegel, "foute" postzegels, Postwaardestukken, Particulieren postbedrijven, Poststukken, Eilandenpost, Boekjes, Herstel/retourstickers1 en Herstel/retourstickers2.

Ik ben blij met reacties en als er iets vermeld moet worden neem ik dat graag over.

Ondanks deze omissie blijft overeind dat de PRic code een belangrijk aspect blijft die op iedere brief in Nederland en daarbuiten terug te vinden is. Je kunt daar een bijzondere collectie mee opbouwen die zeker niet te duur hoeft te zijn. Dit deel gaat over het element postzegels.

Hierover hoeft niemand zich te verbazen. De postzegel is waar het bij ons allemaal mee begonnen is. We gaan het niet hebben over papiersoorten, watermerken enz.

De vormgeving van de postzegel is alom bekend. Meestal een rechthoekig, soms vierkant of een driehoek. Vandaag de dag kan je alle vormen tegenkomen. Zoals te zien is aan de postzegel van Maleisië en Sierra Leone

Hier duiken de eerste mogelijkheden al op. U kunt verzamelen op bijzondere vormen. Of motief, zoals hier te zien zijn landkaarten en luchtpost. Of gewoon een land. Kortom hier liggen al schier eindeloze mogelijkheden. Als u vindt dat u b.v. Nederland of een ander land compleet hebt, dus klaar bent met uw verzameling, denk dan eens aan al die mogelijkheden die nog in het verschiet liggen. Om u een beeld te geven wat nog meer mogelijk is hier een opsomming voor u om te verzamelen:

1. Permanente zegels	9. Strips
2. Semi-permanente zegels	10. Doorlopers
3. Bijzondere zegels	11. Tête-bêche (met of zonder toeslag)
4. Luchtpostzegels	12. Zegels met opdruk
5. Portzegels	13. Zegels met tab of aanhangsel
6. Dienstzegels	14. Pakketzegels
7. Blokken van 4	15. Persoonlijke postzegels en bedrijfszegels
8. Miniatuurvellen	16. Port betaald zegels

De postzegel krijgt een heel andere dimensie als je ze ook op poststukken gaat verzamelen. Ik kan ik het niet laten een paar voorbeelden te laten zien en wat voor informatie op zo'n poststuk te zien is.

De eerste brief die u ziet is beport met twee maal 16 cent. Het brieftarief was in 1956 10 cent voor een brief. Slechts 2 cent was geplakt. 8 cent te weinig zodat er 16 cent port wordt berekend. Doordat de brief geweigerd is wegens deze port is deze opengemaakt zoals in de tekst op de achterzijde van de blauwe strook staat vermeld: *deze brief kon wegens onbestelbaarheid en het ontbreken van het adres van de afzender niet worden uitgereikt. Teneinde hem alsnog aan de afzender te kunnen terugzenden is tot opening overgegaan ingevolge van artikel 3 van de Postwet 1954 (Stb.592).*

Dit grapje kostte nog eens 16 cent port zodat deze brief weer teruggezonden is naar Scheveningen. Het lijkt er dan ook op dat de heer J.R. Schriers een bedrag van 32 cent verschuldigd was aan de PTT.

De volgende brief die ik u wil laten zien komt uit India. Deze aangetekende brief is verzonden op 12-1-1968 van Serampore naar Calcutta. De brief is beport met 75 Naye Paise. Één Naye Paise (N.P.) was gelijk aan 1/100 Rupee. Dit soort gegevens levert de verzamelaar extra kennis op. Het blijft spannend om zoveel mogelijk over een poststuk te weten te komen. Als u zich afvraagt hoe ik aan 75 N.P. komt, aan de achterzijde is nog een zegel van 25 N.P. geplakt.

Diverse stempels is eveneens een bron van kennis. Je kunt proberen uit te zoeken waar de plaatsen die op het stempel vermeld staan liggen. Met de computer moet alles terug te vinden zijn. Wanneer is een poststempel wel of niet echt? Geregeld kan je goed lezen wat er op een stempel staat. Helaas zijn er voorbeelden van zegels die op verzoek met een antidatum afgestempeld zijn. Vooral bij duurdere zegels is het raadzaam om deze te laten keuren. Het is voor de verzamelaar vaak niet te doen om altijd het juiste oordeel te hebben. Gelukkig zijn de meeste stempels op zegels wel echt.

Een leuk voorbeeld is het Duitse Rijk. De postbeambten hadden opdracht om op een groot formaat zegel twee stempels te zetten. Links en rechts ziet u dat beide voor kunnen komen. Rechts loopt het stempel door op de kaart. Hier mankeert niks aan. Alleen de postbeambte had zijn instructies niet pünktlich uitgevoerd. Als deze postzegel afgeweekt zou zijn zie gewoon een stempel.

Als u stelt, ik heb dat probleem niet ik verzamel postfris. Ook dan kan het zijn dat zegels zeer deskundig nagegomd zijn zodat u alsnog op het verkeerde been gezet wordt. Ook hier geldt voor de duurdere zegels voorzichtig zijn en desnoods alleen met keur aankopen.

Ik ga dit artikel besluiten met een velletje Nederland. Het stempel is duidelijk aangebracht op het postkantoor. Een misvatting is dat dit soort stempels als niet echt beschouwd worden. Dat is niet juist. Het stempel is vanuit de postorganisatie volkomen legaal gezet en er is niet met de datum 10-3-1992 gerommeld, zodat er formeel geen sprake is van maakwerk. Als je dit gebruikt op een tentoonstelling zal het niet beschouwd worden als eens sterk stuk maar fout is het zeker niet.

